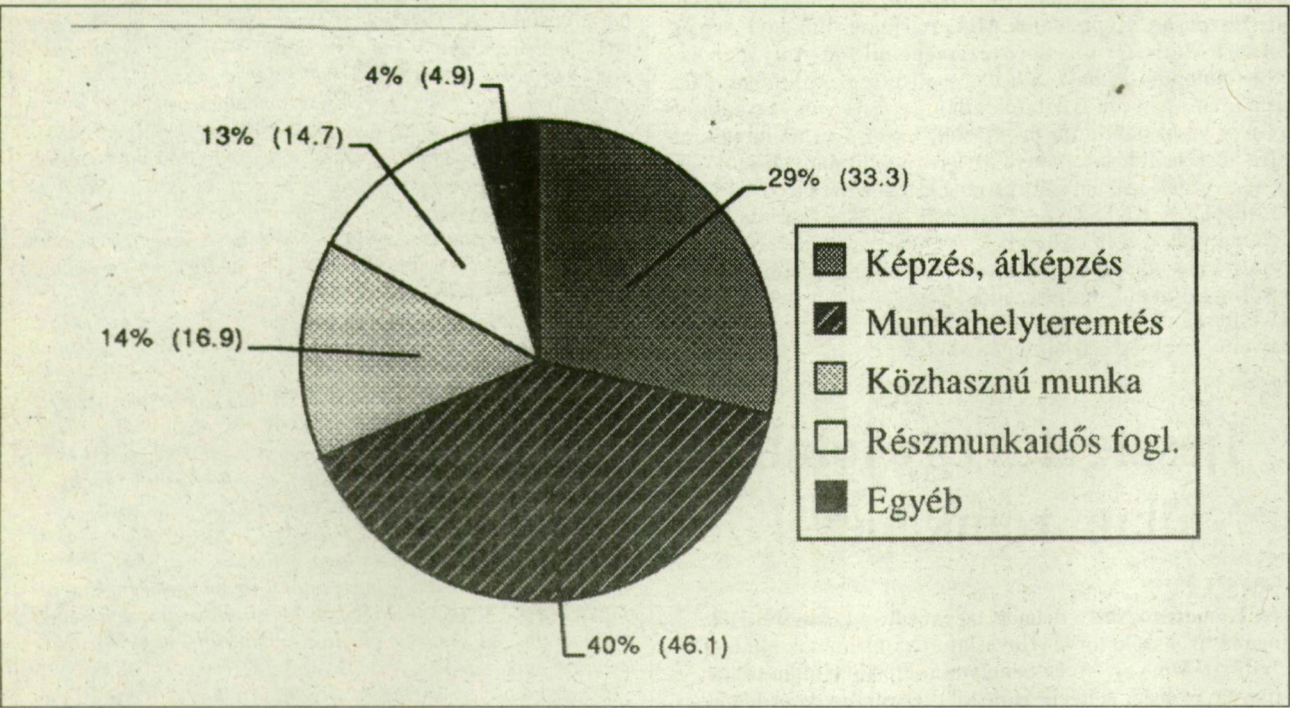

DM-grafikon

A foglalkoztatás milliói – 1991

Amikor arról beszélünk, hogy Csongrád megyében az elmúlt évben több mint kilencszázmillió forintot költöttek a munkanélküliek ellátására – döntően a segélyek és a járadékok kifizetésére –, akkor a problémakezelés passzív eszközeinek költségkihatását emlegetjük. Természetesen vannak aktív foglalkoztatáspolitikai lehetőségek is, csak itt a források eleve szűkösebbek. A decentralizált Foglalkoztatási Alapból 116 millió forint felhasználásával tavaly a megyében ötezer rászorultat támogathattak valamilyen mértékben, s az összeg hatékony „kihelyezésével” nagyon sok embert ki lehetett emelni a munkanélküli-segélyért sorbaállók közül. Legtöbb erő az új álláshelyek teremtésre koncentrált a Munkaügyi Tanács, s kizárólag a pénzügyileg is stabil,

hosszabb távon foglalkoztatást biztosító vállalkozásokat támogatta. Az egy munkahelyhez átlagosan szükséges száz-ezer forint elsősorban a kérelmezők által ajánlott magas önerős rész következménye. A második legnagyobb csomag az átképzéseké, a harminc tanfolyamot összesen 750 résztvevő látogatta. Közel hasonló összeg jutott a közhasznú munka és a részmunkaidős foglalkoztatás támogatására, s a jövőben ezek még nagyobb súllyal szerepelnek majd az aktív eszközök között. Az egyéb címszó két legnagyobb tétele a gyakornoki foglalkoztatás és a vállalkozóvá válás támogatása volt.

KOVÁCS

Nem szélmalomharc Megjelent Bátyai Jenő Szegedi malomhistóriája

„A történetekben elég nehéz eligazodni, különösen akkor, ha hagyjuk, hogy évszázadainkat elenyéssze az idő. Most egy nemes szándék megvalósulásával betekinthe-tünk a szegedi malomhistória réseibe, s élénkbe tárulnak a régi szélmalmok, a gőzmalmok, majd a legújabb technológiák világa, az ezekben foglalatoss-kodó, dolgozó, harcoló ember, a lisztért, a mindennapi kenyér-ért, legszentebb táplálékunk-ért” – írja Prohászka Ottó, a Csongrád Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat igazgatója Bátyai Jenő Szegedi malomhistória című, ipar- és technikátörténeti könyvének előszavában.

Élelmiszeriparunk kialakulása és a magyar malomipar áttekintése után a szerző Szeged régi malmait mutatja be; külön fejezetekben foglalkozik a száraz-, a szél-, a vízi- és a gőzmalmokkal. *Malomge-nealógia* címmel kísérletet tesz

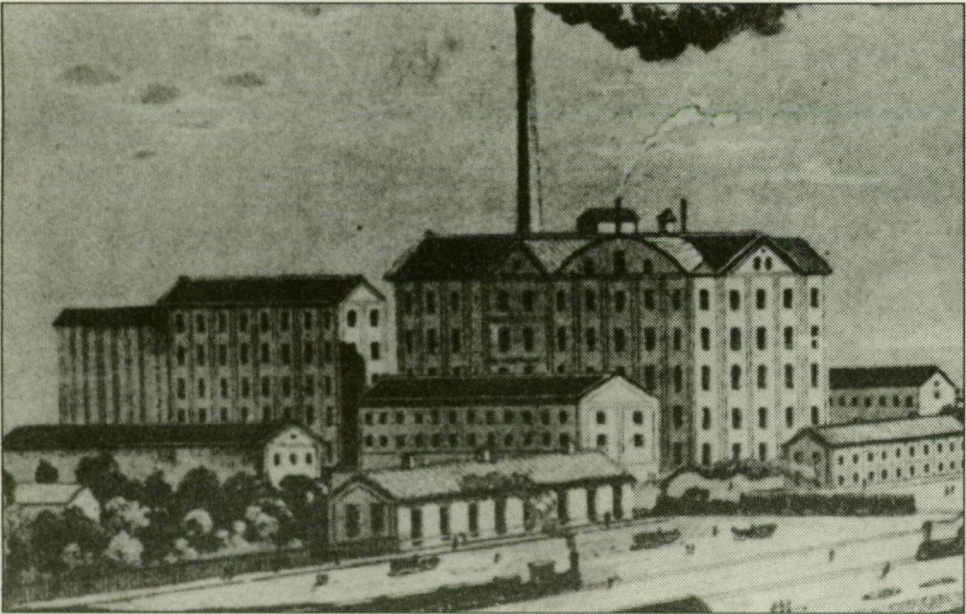
„Amikor az ember törté-zústa a magvakat, őrlésről még nem beszélhettünk, csak amikor már rájött arra, hogy a két lapos kő közé zárt gabonaszemeket a kövek mozgatójával jobban, tökéletesebben tudja porítani, akkor kezdődött az őrlés. Az épület, ahol az őrlést végzik, a malom.”

malmaink származásának, eredetének feltárására, majd a helyi lisztkereskedelem szereplőinek bemutatására. Foglalkozik a malommozgalmakkal is; az iparág helyi érdekvédelmi és szakmai szervezeteinek tevékenységével, eredményeivel, a szakfolyóiratokkal. A malomipar krónikájához sajátosan a malomtűzek és a tűzoltóság története is hozzátartozik. A második világháború utáni időszak a helyi malomiparban is nagy változásokat hozott. A

legtöbb malmot 1949-ben államosították, ugyanakkor jelentős beruházások kezdődtek, 1955 végére minden munkafolyamatot gépesítettek. A könyv utolsó fejezete azzal a kérdéssel foglalkozik, mit hozhat a jövő a helyi malomiparnak. „Várható, hogy a gazdag múlt, a figyelemre méltó jelen valahol a jövőben, 1991-től kezdődően akumulálva a 300 évet, naggyá teszi ezt az iparágat, és ismét a világszínvonalra emelkedik minket.”

A malomhistóriát kislexikon, gazdag kép- és fotóanyag egészíti ki. Illusztráció található szinte valamennyi Szeged környéki malomról, mellettük térképek, számlakivonatokat, műszaki leírások, hirdetések szerepelnek. A kötet a Csongrád Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat kiadásában jelent meg, és a szegedi antikváriumban kapható.

K. G.

Back Bernát malma, 1890. (Zich és Weinwurm metszete.)

Világbanki szakemberek Szegeden

Hétfőn a szegedi önkormányzat vendége volt Alfred Watkins, a Világbank privatizációs koordinátora, Ann Elwan, a vb műszaki irodájának közigazdása és Richard A. McEwen, az európai iroda munkatársa. A vendégek Tühegyi József alpolgármesterrel és Kovács Gáborral, a szegedi vízművek igazgatójával folytattak tárgyalásokat. A városnak a dán Krüger céggel közösen létrehozandó szennyvíztisztítóhoz lenne szüksége világbanki támogatásra. A megbeszéléseken konkrét megállapodásra egyelőre nem került sor, hiszen a szakemberek csak tájékozódni jöttek a vízügyekkel kapcsolatban Magyarországra.

Törvényen belüli szövetkezetek (2.)

Százalék és számítás

Az átmeneti törvény a mezőgazdasági szövetkezeti vagyon 100 százalékos nevesítéséről szól. Ugyanakkor a szövetkezeti törvény kimondja, hogy a mezőgazdasági és ipari szövetkezetek vagyonuk 10 százalékaának megfelelő mértékben fel nem osztható szolidaritási alapot kötelesek létrehozni. Az értelmezéstől függően az ellentmondás lehet valós vagy látszólagos, amennyiben a vagyonfelosztás során kell képezni, vagy az 1993-tól élő új típusú szövetkezeteknek kell a keletkező vagyonnövekményből feltöltenie.

bíróági út sem kizárt. A dátumokat összegezve látható, hogy igen sok idő eltelhet, mire kiderül, mennyi a közös tulajdonban maradó terület, mely csak ezután osztható fel. A vagyoni viszonyok tisztázását követően, az átmeneti törvény szerinti határidők figyelembe vételével, július közepéig lehet szervezeti változást és kiválást bejelenteni. Ezzel ellentétben áll egy másik parag-

rafus, amely 1992. december 31-re teszi a véghatáridőt. E második változat nem szerencsés, mivel ezt kívárva, nincs elegendő idő az 1993. január 30-ig előírtaknak. A szövetkezet közgyűlés által elfogadott új alapszabályát ekkorra be kell adni a cégbíróságra, különben jogilag megszűnik a közös gazdaság. Amennyiben valahol kiválás, átalakulás, szétválás nélkül képzelik el a jövőt, ott nincs más dolga a tagoknak, mint az új alapszabály elfogadását követően megválasszák a tisztségviselőket. Az új forma megválasztását nem célszerű elsielni, érdemes mérlegelni az azzal együttjáró feltételrendszerrel. A több községes szövetkezetekben leginkább elképzelhetőek a területi logikán alapuló szétválások, ha a kisebb szervezetnek elegendő gazdasági ereje van önmaga eltartására. Akik az idén még várnak a radikális irányváltással nem veszítették el a jogukat, hogy alkalomadtán megtegyék. Az új szövetkezeti törvény továbbra is nyitva hagyja ezt az utat.

KECZER

T. Sz. I.

Hol vannak már azok a boldog békeévek, amikor a cégek – többnyire vállalatok és szövetkezetek – megtiszteltetésnek vették, ha a saját valamilyen esemény kapcsán írt róluk. A nagyobbaknak ez automatikusan is dukált, mi több, az aprópót is segítettek megtalálni az újságíró-gyakornoknak, aki nem tartotta mindig fejben, mikor tölti be harmincadik – egészen tiszteltetle méltó trösztöknél harmincötödik – születésnapját a cég. Akkoriban sokkal kevesebb vállalkozás működött, mint manapság, így talán könnyebben is fértek be

egy-egy bemutatkozás

erejéig a hármas gazdaságpolitikai, a négyes várospolitikai vagy az egyéb oldalra. Ma valahogy nehezebb megszólaltatható igazgatót, bemutatható vállalkozást találni, különösen ilyenkor, a privatizáció, az átalakuló vállalatok idején. Hiába jelenik meg a nagy nyilvánosság előtt az Állami Vagyongépnökség listája az eladósorba került gazdálkodókról, hiába köztudott a házasságszerzésre jogosult szervezetek névsora, a használható információ kevesebb, mint bármikor. Azt mondják, sok a tisztázatlan privatizációs ügylet, suba alatt adják-veszik a vállalatokat. A hangulat kialakulásában természetesen a sajtó is ludas lehet, hiszen legtöbbször csak a végeredményekről tudósít. A privatizáció olyan különös mérkőzés, amelynek nincs félideji eredménye, ott csak egyetlen győztes van. Idő előtt pedig senki sem beszél szívesen, nem teregeti ki kártyáit a versenytársak előtt. Így azután előfordul hogy a védéki telephely eladása ügyében Szegedre érkező vezérigazgatót egyszerűen elrejtik az újságíró elől, miközben arról biztosítják, hogy ő lesz az első, aki – amint lehet – minden tudás birtokosa lesz, vagyis rögtön azután, hogy az utolsó utáni pecsét is ráütetik a szükséges papírokra.

KOVÁCS ANDRÁS

Költségvetés még nincs Máris egymilliárd „hiányzik”

Költségvetése nincs még ugyan Szegednek, természetesen elegendő pénze sem, vannak viszont még igénybe vehető tartalékok, lefaragható igények, ezért nem fenyeget a működésképtelenség. Ez a summázata annak a kávéházi estnek, melyen az illetékesek – Tühegyi József alpolgármester és Simor Ferenc, a pénzügyi bizottság elnöke – arról tájékoztatták a megjelenteket, mit tartogat 1992 Szegednek gazdasági szempontból.